

Erica Terpstra

“IEDEREEN IS HET WAARD OM IN JE HART TE SLUITEN”

Ze mag dan 75 zijn, Erica Terpstra voelt zich soms net Alice in Wonderland. Want: “Het houdt maar niet op.” Zo schreef ze een kinderboek én is ze dit najaar weer in *Erica op Reis* te zien. Ondanks de zware periode die achter haar ligt, blijft ze een rasoptimist. “Ik ga glunderend door het leven.”

INTERVIEW LIESBETH SMIT
FOTOGRAFIE PETRONELLANITTA

“IK MAAK ZÓ VEEL LAWAAI IN MIJN LEVEN DAT IK HET NODIG HEB OM DE STILTE OP TE ZOEKEN”

Om de rechterpols van Erica Terpstra zit een houten kralenketting gedraaid. Het is een gebedsketting, die ze gebruikt om mee te mediteren (“Bidden doe ik niet”), iets wat ze al tientallen jaren op dagelijkse basis doet. Vraag ernaar en ze reageert nuchter, ineens op het ingetogene af. “Voor mij is dit niets bijzonders, ik ben al geïnspireerd door het boeddhisme sinds mijn studententijd.” Maar dat is helemaal niet zo vanzelfsprekend, want in Erica’s studententijd was het boeddhisme in Nederland relatief onbekend, en had het ook nog niet zo veel beoefenaars als nu. Erica: “Dat klopt, tegenwoordig is het *bon ton* om te mediteren. Maar ik ben gewoon al heel lang een houtje-touwtje-mediteester. En dat moet ook, want ik ben zó extravert en maak al heel lang zó veel lawaai in mijn leven, dat ik het gewoon nodig heb om dagelijks af en toe de stilte te zoeken. En boeddhisme is geen geloof, het is een levenshouding. Maar toen ik ooit Kamerlid werd, moest ik de eed afleggen. Ik kon kiezen om die af te sluiten met ‘Zo waarlijk helpe mij God almachtig’ of ‘Dat beloof en verklaar ik’. Ik heb toen toch voor het eerste gekozen. Omdat ik het zó belangrijk vond wat ik ging doen, dat ik daar toch wat hulp van ‘het hogere’ bij kon gebruiken. Begrijp je dat?”

Jazeker begrijp ik dat. Maar hoe gaat het met u? “Ik ben een ‘je’.”

Hoe gaat het met je? “Geweldig. Ik ga glunderend door het leven. Van jongs af aan was ik al een vrolijk kind, en dat is altijd zo gebleven. Er gebeuren nog steeds zo veel wonderlijke dingen in mijn leven, dat ik me heel bevoorrecht voel.”

Geef eens een voorbeeld? “Kijk, ik won ooit olympische medailles als zwemster, dat was voor mij geweldig, een wonder. Toen ging ik Chinees en Japans studeren, aan die studententijd heb ik een club vriendinnen voor het leven overgehouden, dat is zó dierbaar. Toen werd ik journaliste, daarna mocht ik de Tweede Kamer in. In die tijd voelde ik me écht een volksvertegenwoordiger, prachtig was dat.

Ik stopte met de politiek toen ik gekozen werd als voorzitter van NOC*NSF, wat een fantastische baan als vrijwilliger was. Ik genoot ook van mijn werk bij het IOC. Toen mijn termijn stopte, dacht ik: maar wat ga ik nu toch doen? Verre reizen wilde ik maken, maar daar had ik geen geld voor; ik had net tien jaar vrijwilligerswerk gedaan en dat verdiende niets. Dus dacht ik: ik ga boeken schrijven over die reizen, dan kan ik ze betalen. Maar na research bleek dat *iedereen* die een interessante reis maakt daar een boek over schrijft, dat schoot niet op. Tot een vriendin zei: ‘Joh, dat idee van jou is geen boek, dat is een televisieprogramma’. En dat programma maak ik nu alweer zes jaar voor Omroep MAX. Dat is zo’n voorrecht, wonderbaarlijk. Ik voel me soms net Alice in Wonderland. Het houdt gewoon niet op.”

Je schreef ook nog een kinderboek: *Een knipoog van de Boeddha*. Vertel! “Ieder jaar organiseert de Nieuwe Kerk in Amsterdam een grote najaarstentoonstelling, dit jaar gaat dat over het leven van Boeddha. En het is prachtig, daar moet je echt naartoe. Bij die tentoonstelling zoekt de organisatie steeds een persoon die niet per se voor de hand ligt om over het thema van dat jaar een kinderboek te schrijven. Dat werd ik, en Uitgeverij Gottmer accepteerde mijn kinderboek. De dalai lama heeft een voorwoord voor mijn boek geschreven en heeft de tentoonstelling geopend. Ook hij vond de tentoonstelling geweldig.”

Wat voor band heb je met de dalai lama? “Hij inspireert me, en ik heb hem een paar keer mogen ontmoeten. Ooit nodigde ik hem uit in de Tweede Kamer. Er was een enorme opkomst: bewindslieden, jonge assistenten van Kamerleden, Kamerbodes, griffiers, Kamerleden. In het huis waar

“Laat je vooroordelen
vallen en open je hart.
Dat is genoeg”

het woord regeert, werd het stil en hebben we eerst een kwartier onder leiding van de dalai lama gemediteerd. Dat was zo mooi, zó mooi. Later mocht ik hem interviewen in Toulouse, daar had ik me ontzettend op verheugd. Ik kreeg drie kwartier met hem, dat was fantastisch! Een van de dingen die ik had ontdekt, was dat hij als kind altijd klokken uit elkaar haalde en weer in elkaar zette. Tijd is voor boeddhisten een heel belangrijk begrip: wat er in het verleden is gebeurd, krijg je in dit leven terug via karma, en wat je nu doet legt de basis voor het leven hierna. Dus heb ik een klok gekocht, met van die grote trekkers eraan. Die heb ik uit elkaar laten halen, en er een bouw pakket van laten maken met een

gebruiksaanwijzing erbij. Het was een enorm pakket. Maar op Schiphol moest ik die klok afgeven voor het bagageruim. Dat kon niet, dit was een cadeau voor *His Holiness*. Toen heb ik maar een extra stoel gekregen van de KLM. En ben met die klok naast me naar dat interview gevlogen."

Wat vroeg je hem? "Mijn eerste vraag was: wat betekent tijd voor u? Nou, daar ging hij echt voor zitten."

Wat betekent tijd voor jou? "Ik geloof in reïncarnatie. En ik denk dat er allerlei dingen in je leven gebeuren die je niet kunt regelen. Een paar jaar geleden kreeg ik een bacteriële infectie in mijn been. Ik had de hele wereld over gereisd, maar uitgerekend in Nederland kreeg ik een huis-tuin-en-keukenbacterie. Ik was zó ziek, uiteindelijk moest ik gereanimeerd worden en raakte ik in coma. Het is een wonder dat ik er nog ben." Lachend: "Ik heb tijdens die reanimatie trouwens geen bijna-doodervaring gehad, dát vond ik wel jammer. Maar het was ernstig, er was zelfs sprake van dat mijn been geamputeerd moest worden. Mijn twee zonen hebben me erdoorheen geslept, het was een zware tijd."

Hoe is het nu met je? "Goed, al zou ik wel graag nog mobiler willen zijn dan ik ben. Maar ik train drie keer in de week met mijn personal trainer op de boulevard van Scheveningen: looptraining en boksen. Boksen op mijn 75e, hoe vind je dát? Het is zó stoer om te doen, ik vind het heerlijk. De rest van de week doe ik elke dag via de televisie mee aan *Nederland in Beweging*. Dat is maar een kwartiertje, en kan ik iedereen aanraden."

Ben je bezig met ouder worden? "Ik kan en wil ook niet ontkennen dat ik ouder word, waarom zou ik? Ik vind het een spannende levensfase en daar horen ook ongemakken bij. Maar wow, ik krijg nog steeds zo veel cadeautjes van het leven."

Wat is dat toch met die positiviteit van jou? "Ik ben zo gebakken. Natuurlijk heb ik ook mijn dieptepunten, mijn verdriet en zorgen. Maar ik kijk liever naar wat er wél is. Er zijn weleens aanvragen geweest van uitgeverijen om een biografie van mijn leven te maken. Maar ik vind dat ijdeltuiterij. Dat soort boeken wordt pas écht leuk als je allerlei indiscrete dingen zou vertellen. En ik heb een hóóp leuke, indiscrete dingen meegemaakt. Maar die blijven bij mij. En nee, ik ben nog nooit voor het programma *Zomergasten* gevraagd. Sterker, ik weet niet of dat wel zo'n goed idee zou zijn. Ik hoef niet zo nodig iets 'na' te laten. Al hoop ik dat mensen misschien indirect iets via mij oppikken, doordat ik ben wie ik ben. En dat is dat je positief in het leven mag staan, en écht kan leren van andere culturen en mensen die anders zijn. Laat je vooroordelen vallen en open je hart. Dat is genoeg. Ik ben gewoon bang voor ijdeltuiterij."

Waarom is dat? "Ik ben politica geweest, dat vind ik al

Meer Erica

Erica Georgine Terpstra (Den Haag, 26 mei 1943) is voormalig olympisch zwemkamploene, sportjournaliste, lid van de Tweede Kamer, oud-staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en oud-voorzitter van sportkoepel NOC*NSF. *Een knipoog van de Boeddha* (Uitgeverij Gottmer) is haar eerste kinderboek. Erica woont in Scheveningen en heeft twee zoons en twee kleinkinderen. De traditie van de 'hoedjesparade' op de Derde Dinsdag in September (Prinsjesdag), waarbij de aanwezige vrouwen opvallende hoofddeksels dragen, was ooit een initiatief van haar.

ijdeler genoeg. Kijk, als ik tegenwoordig op reis ben voor mijn programma is er nooit visagie bij. Dat zou ook gek zijn, wat moet ik met valse wimpers op een rijstveld? Maar bij veertig graden druipt het zweet soms van me af. Daarom heb ik altijd een zeemleren lap bij me. Die haal ik vlak voordat we gaan draaien gewoon even over mijn gezicht, klaar. Wel zo functioneel."

Acht jaar was ze, toen ze een vriendinnetje kreeg dat katholiek was. "Als zij blij was, bedankte ze God. Maar ik werd niet gelovig opgevoed. Dus vroeg ik mijn vader: 'Wie moet ik dan bedanken?' Hij zei: 'Doe iets aardigs. Niet morgen, maar vandaag. Door een arm om iemand heen te slaan, of door een knipoog te geven. Daar kón ik wat mee. Ooit was ik in Bangkok, daar vind je de langste, liggende Boeddha ter wereld. Van dat beeld wordt gezegd dat het een knipoog geeft en daardoor compassie geeft. Die knipoog heb ik bij ▶

dat beeld zelf ook gezien. Ja, misschien was dat het zonlicht hoor, ik ben natuurlijk niet gek. Maar voor mij was het toch genoeg. En dát wilde ik de rest van mijn leven blijven uitdragen. Niet alleen in mijn eigen kring, maar ook daarbuiten. Want ik maak me echt zorgen over de verruwing van deze tijd, hoe mensen met elkaar omgaan. In de Tweede Kamer wordt tegenwoordig gezegd: 'Minister, u bent knettergek'. Dat zou in mijn tijd *nooit* gebeuren. Wij speelden op de bal, niet op de man. Ik zou me nu ook niet meer thuis voelen in de politiek. Compassie is zo belangrijk, het is het tegenovergestelde van pesten. Je mag niemand uitsluiten. En dat begint bij kinderen. Die leren op school allerlei cognitieve vakken, rekenen, taal, aardrijkskunde. Maar hoe ze met hun h art moeten leven, wordt niet onderwezen."

Wat deed jij als politica destijds om die verruwing tegen te gaan? "Ik heb altijd geprobeerd om respect en interesse te tonen. Ja, als ik terugkijk op dat wonderbaarlijke, verrassende leven van me, denk ik wel dat ik echt mijn best heb gedaan. Het is niet altijd gelukt, maar toch." Lachend: "Ik geloof in reïncarnatie en ik denk weleens: mijn leven is z  wonderbaarlijk mooi, wat voor verschrikkelijk bestaan had ik dan hiervoor?"

Wat is 'leven met je hart' voor jou? "Dat gaat niet over medelijden, maar over je betrokken voelen als onderdeel van het geheel. Door niet te denken in 'ik' of 'zij', maar in 'wij'. Voor *Erica op Reis* bezocht ik ooit een moskee in Mali, waar een lange gang was met mooie pilaren. Daar leunde ik even tegenaan, terwijl de zon onderging. En ineens kreeg ik een mystieke ervaring, was ik onderdeel van de kosmos. Ik zocht niets op, het overkwam me. Het was zo ontzettend mooi, z  ontzettend mooi. Het bestaat hoor, die verbinding met alles en iedereen om je heen. Ook met het hogere."

Nog even over je kinderboek, waar gaat het over? "Ik had nog nooit een kinderboek geschreven, maar ik heb altijd mijn kinderen voorgelezen, dus ik ben maar gewoon begonnen met de inspiratie van de dalai lama in mijn hoofd. En het is beeldschoon geworden, met prachtige illustraties van Geertje Aalders. Maar dat vindt natuurlijk iedere auteur van zijn boek. Het is een avonturenboek dat gaat over leven met je h art. Ik hoop dat kinderen er wat zachter door naar de wereld durven kijken. Dat bedoel ik niet belerend hoor, mensen zijn vrij. Maar iets aardigs voor iemand doen, dat begrijpt iedereen. Dat zie ik ook steeds weer terug op mijn reizen. Iedereen is het waard om in je hart te sluiten, zelfs je vijanden. Ja, daar word je even stil van h ?" □

Erica op Reis

Per uitzending trekt het programma *Erica op Reis* (Omroep MAX) zo'n 1 miljoen kijkers. Dit jaar maakt

Erica vier reizen, o.a. naar Brazili  en Taiwan.

"Dat was z  interessant en bijzonder." De eerste uitzending is op 15 november op NPO 1, 22.10 uur.

**"IK ZOU ME NU
NIET MEER
THUIS VOELEN
IN DE POLITIEK"**